

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň Mgr. Ing. Silvie Svobodové a Mgr. Olgy Zimové v právní věci

žalobce: **I. S.**, státní příslušnost Ukrajina
bytem v ČR XXX
zastoupen JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou
se sídlem Májová 606/35, Cheb

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti
o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost dne XXX

t a k t o

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne XXX, podanou u Městského soudu v Praze téhož dne, domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení jeho žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dne XXX podle § 5 odst. 1 písm. b) (žalobce v žalobě nesprávně uvedl § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (Lex Ukrajina), neboť byla podána cizincem, který není uveden v § 3 téhož zákona. Žalobce, byť Ukrajinec, přede dnem XXX nepobýval na území Ukrajiny.

Žaloba

2. Podle obsahu žaloby je žalobce občanem Ukrajiny. Disponoval vízem z Polska s platností ode dne XXX do dne XXX, to mu bylo automaticky prodlužováno z důvodu poskytnutí dočasné ochrany Polskem, následně si je v souvislosti s ozbrojeným konfliktem žalobce sám zrušil. Poté, kdy zjistil, že v jiném případě (sp. zn. XXX) žalovaný dočasnou ochranu udělil, pokusil se dne XXX podat žádost u žalovaného, který ji však pro nepřijatelnost odmítl. S tím žalobce nesouhlasil. Dle žalobce je zásah žalovaného nezákonný, neboť je odůvodněn § 5 odst. 1 Lex Ukrajina, který je v rozporu s unijním právem, jak bylo opakovaně potvrzeno judikaturou Nejvyššího správního soudu (NSS). Postup žalovaného je v rozporu se směrnicí Rady 2001/55/ES, o dočasné ochraně, a prováděcím rozhodnutím Rady 2022/382 (prováděcí rozhodnutí Rady). K tomu poukázal na judikaturu NSS a Městského soudu v Praze ve věcech dočasné ochrany.
3. Žalobce žádal, aby soud deklaroval, že zásah žalovaného byl nezákonný a aby žalovanému přikázal obnovit stav před vrácením žádosti.

Vyjádření žalovaného

4. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný zejména uvedl, že k vrácení žádosti žalobce o dočasnou ochranu dne XXX pro nepřijatelnost přistoupil s ohledem na § 5 odst. 1 písm. b) (žalobce v žalobě nesprávně uvedl § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina), neboť je žalobce cizincem, který není uveden v § 3 téhož zákona. Žalobce sám v žádosti uvedl, že byl v době od XXX do data sepisu žádosti držitelem platného víza/povolení k pobytu v jiném státu, konkrétně uvedl „ANO-POLSKO_do XXX-ZRUŠENO“. Zároveň žalobce uvedl, že dne XXX pobýval na území ČR. Z cestovního dokladu žalobce č. FH811920 platného ode dne XXX do dne XXX vyplývá, že byl před 24. 2. 2024 držitelem platného dlouhodobého víza č. XXX s platností ode dne XXX do dne XXX vydaného Polskou republikou. Na základě tohoto víza žalobce dne XXX, tedy ještě před vypuknutím války, do schengenského prostoru přicestoval a již ho neopustil. Žalobce tedy je Ukrajinec, není ale osobou podle § 3 Lex Ukrajina. Přede dnem XXX totiž nepobýval na území Ukrajiny.
5. Ve smyslu článku 2 písm. c) směrnice Rady (ES) č. 2001/55/ES se vysídlenými osobami rozumí státní občané třetích států nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi původu a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

trvalých podmínek. Zejména se jedná o osoby, které opustily území ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí.

6. Za osobu vysídlenou je tedy možné považovat pouze tu osobu, která zemi původu opustila v důsledku situace, která v této zemi nastala, například v důsledku již zmíněného ozbrojeného konfliktu. Mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním tedy musí existovat příčinná souvislost. V případě žalobce popsaná příčinná souvislost dána není, neboť opustil Ukrajinu nikoli v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu, ale již dříve z jiných důvodů.
7. Judikatura, na kterou odkazuje žalobce v žalobě podle žalovaného na případ žalobce nedopadá, neboť se týká osob, které získaly povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě a z tohoto důvodu byla jejich žádost vyhodnocena jako nepřijatelná.
8. Žalovaný žádal, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Posouzení věci soudem

9. O podané žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci takový postup soudu akceptovali. Soud neshledal potřebu nařídít jednání ani pro potřeby dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, kterou žalobce podal u žalovaného a které mu žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma stranám z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby spočívá v zodpovězení právní otázky.
10. Žaloba není důvodná.
11. Soud předně uvádí, že se skutkově obdobnými věcmi již zabývaly jiné senáty Městského soudu v Praze. Devátý senát se s jejich závěry ztotožnil a z jejich rozsudků (např. rozsudke ze dne 9. 12. 2025, č. j. 5 A 120/2025-24, a rozsudek ze dne 5. 1. 2026, č. j. 3 A 181/2025-24) v projednávané věci vyšel.
12. Soud dále poznamenává, že přestože § 5 odst. 2 Lex Ukrajina vylučuje ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti cizinci, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 jednoznačně potvrdil, že vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina lze přezkoumat (srov. bod [25] citovaného rozsudku).
13. Soud dále připomíná, že i řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. je postaveno na principu, že je to žalobce, kdo s ohledem na dispoziční zásadu ovládající řízení před správními soudy soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobce žalobní argumentaci dotvářel. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta jedné ze stran sporu (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010 č. j. 4 As 3/2008-78, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012 č. j. 1 Afs 57/2011-95, nebo ze dne 6. 10. 2015 č. j. 6 Afs 9/2015-31, obecně k řízení před správními soudy též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2025 č. j. 6 As 60/2024-110 či rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2024 č. j. 10 A 53/2022-157).
14. Ačkoli z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2022 č. j. 6 As 237/2021-56) plyne, že „v řízení o zásahové žalobě podle § 82 a násl.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

s. ř. s. *správní soud neposuzuje zákonnost důvodů a úvah, které správní orgán vedly k zásahu, nýbrž zákonnost zásahu jako takového. [...] Soud se musí zabývat zákonností zásahu ze všech hledisek, která jsou mezi stranami sporná, a to i když se stanou spornými teprve během řízení před soudem*“ (obdobně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2021 č. j. 5 As 462/2019-35, body [42] a [43], ze dne 1. 11. 2025 č. j. 2 As 54/2025-50, body [25] až [28]), existuje ale z tohoto obecného pravidla výjimka: „*Jelikož soud plně posuzuje zákonnost zásahu, není obecně vzato rozhodující, o jaké právní důvody správní orgán svůj zásah opřel. Toto odůvodnění může být relevantní, vyžaduje-li právní úprava, aby důvody zásahu byly sděleny osobě, které se zásah týká*“ (bod [27] citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 237/2021, srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018 č. j. 1 As 145/2018-57). Na posuzovanou věc se aplikuje právě tato výjimka, jelikož Lex Ukrajina v § 5 odst. 2 stanoví, že Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti.

15. V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu tak soud přezkoumává pouze zákonnost sděleného důvodu nepřijatelnosti této žádosti a nikoliv jiný. To odpovídá i bodu [23] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2025 č. j. 9 Azs 256/2023-31, kde Nejvyšší správní soud uvedl, že „*i chybné uvedení důvodu vrácení žádosti bylo samo o sobě nezákonným zásahem, jelikož nemělo oporu v žalobcem v žádosti uvedených skutečnostech.*“
16. V posuzované věci žalovaný žádost žalobce vrátil podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina z důvodu, že žalobce není osobou, na kterou se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382. Žalobce přitom v žalobě argumentoval rozsudky (č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 6 A 122/2024-55), ve kterých žalovaný vrátil dočasnou ochranu jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Žalobcova žalobní argumentace se tak mýlí s rozhodným důvodem, pro který byla jeho žádost vrácena jako nepřijatelná. S ohledem na uvedené soud pouze v míře obecnosti odpovídající argumentaci žalobce přezkoumal zákonnost rozhodného důvodu, pro který žalovaný přijetí jeho žádosti odepřel a tuto mu pro nepřijatelnost vrátil.
17. K vlastnímu věcnému posouzení žaloby soud nejprve připomíná, že ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65).
18. První, druhou, čtvrtou a pátou podmínku má soud za splněnou; nemá pochybnosti o tom, že vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobci a že neudělení dočasné ochrany ho zkracuje na právech. Podstatou sporu je splnění třetí podmínky – zda šlo o zásah zákonný či nikoli.
19. Podle § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina je žádost nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. V § 3 uvedeného zákona jsou vymezeny osoby, na něž se zákon (dočasná ochrana) vztahuje. Podle § 3 odst. 1 uděluje žalovaný dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

20. V prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382, jež aktivovalo stav hromadného přílivu osob, jak jej předpokládá směrnice o dočasné ochraně, jsou takové osoby vymezeny zejména jako ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022, kteří byli z Ukrajiny vysídleni dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a)].
21. Pro přiznání ukrajinskému státnímu příslušníku postavení osoby oprávněné podle § 3 lex Ukrajina je tak zapotřebí kumulativního splnění podmínky (i) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a (ii) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.
22. Žalovaný má za to, že již první podmínka, a to podmínka existence pobytu na Ukrajině přede dnem 24. 2. 2022, v případě žalobce splněna nebyla. A to z důvodu, že žalobce k tomuto dni disponoval pobytovým oprávněním v Polsku a také dle cestovního pasu, jakož i žalobních tvrzení se na území Schengenu předednem 24. 2. 2024 fakticky zdržoval. Žalobce přede dnem 24. 2. 2022 na Ukrajině nepobýval.
23. Žalobce současně v žalobě nepředložil žádné argumenty, jimiž by brojil proti závěru žalovaného o neexistenci splnění podmínky „pobývání na území Ukrajiny“ přede dnem 24. 2. 2022. Svou argumentaci žalobce nedoplnil ani v návaznosti na vyjádření žalovaného, které žalobci soud zaslal. V souladu s dispoziční zásadou je to přitom žalobce, kdo by měl tato tvrzení uvádět. Úlohou soudu není za žalobce argumentaci domýšlet.
24. Lze tak uzavřít, že již první podmínka stanovená v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, tedy podmínka, že jde o osobu pobývající na Ukrajině přede dnem 24. únorem 2022 [čl. 2 odst. 1 písm. a)], tak v případě žalobce nebyla splněna. Vzhledem k tomu, že zákonná úprava [§ 5 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 3 odst. 1 Lex Ukrajina] žádá, aby pro přijetí žádosti o udělení dočasné ochrany byly kumulativně splněny obě podmínky stanovené v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, nepostupoval žalovaný prima facie nezákonně, pokud přijetí žádosti žalobce z důvodu nesplnění již jen první z uvedených podmínek odmítl. Postup žalovaného při odmítnutí přijetí žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany ze dne 24. 10. 2025 tak soud neshledal nezákonným.

Závěr a náklady řízení

25. Soud proto žalobu podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
26. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, žalovanému, který byl procesně úspěšný, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

Praha 21. ledna 2026

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.